

Docentenhandleiding

Inhoud

.....	1
Docentenhandleiding.....	1
Welkom bij Europe Alive	2
Europe Alive: de onderwijsactiviteit.....	3
Europe Alive en de sociale wetenschappen.....	4
Vorbereiding: Wetgeving in de EU.....	5
.....	5
Factsheet 1: Wetten maken in de EU.....	5
Factsheet 2: Vrij verkeer van werknemers.....	6

Welkom bij Europe Alive

Europe Alive is een onderwijsactiviteit die zich richt op de EU als 'compromisfabriek'. Het gaat erom leerlingen te laten begrijpen waarom de lidstaten van de EU gekozen hebben voor een verplichte, juridische vorm van samenwerking en de voor- en nadelen daarvan.

Leerlingen maken kennis met de belangrijkste principes van de gemeenschappelijke wetgeving op een manier die hen een overzicht geeft van de belangrijkste EU-instellingen en het technische proces - en hen ook wil aanmoedigen om hun rechten als burgers van een EU-land te gebruiken. Europe Alive is ontworpen om leerlingen een tastbaarder en gedetailleerder beeld te geven van het wetgevingsproces, dat, in vergelijking met traditioneel onderwijs, gemakkelijk te onthouden en actief te gebruiken is.

In de **eerste fase van Europe Alive, Wetgeving in de Europese Unie**, worden fundamentele problemen en concepten geïntroduceerd die zullen bijdragen tot een beter begrip van de wetgevingsprocedure binnen de EU en de huidige regels over de rechten van migrerende werknemers. De basis van deze onderwijsfase zijn twee factsheets van 4 pagina's, die als pdf-bestanden kunnen worden gedownload.

In de **tweede fase van Europe Alive staat het simulatiespel Europe at Work centraal**. In dit spel krijgen leerlingen de opdracht om over een richtlijn te onderhandelen. Deze richtlijn is een vereenvoudigde versie van de EU-verordening inzake het vrije verkeer van werknemers. Europe at Work is een digitaal ondersteunde simulatie van een onderhandeling in de EU, waarbij de Commissie, de lidstaten, het Parlement, lobbygroepen en de media allemaal deelnemen aan het proces van het vaststellen van gemeenschappelijke regels voor burgers die in een ander EU-land dan hun eigen willen werken. Leerlingen krijgen allemaal een rol in de onderhandelingen en krijgen zo uit de eerste hand een indruk van de dilemma's en conflicten die in de EU-samenwerking ontstaan. Tegelijkertijd moeten ze het belang begrijpen van de prioriteiten die bij hun rol horen, de beste strategie vinden om zoveel mogelijk invloed te krijgen in de onderhandelingen en samen met de anderen tot overeenstemming zien te komen over een richtlijn.

Dit klinkt misschien nogal ambitieus en misschien zelfs onrealistisch, maar dankzij het digitale platform worden taken beheersbaar en realistisch. De docenten hebben de rol van consultant, waarbij zij in de eerste plaats gevraagd worden om hun algemene kennis over te dragen en niet om alle activiteiten die de leerlingen overdag ondernemen te overzien.

In de **derde en laatste fase, Europa – het werk is gedaan**, nodigen we de leerlingen uit om na te denken over de dilemma's die de ze tijdens het spel zijn tegengekomen.

We adviseren om fase 1 en 3 zoveel mogelijk in de klas te laten plaatsvinden, maar een zelfstandige studie en/of een schriftelijke opdracht zijn natuurlijk ook mogelijk.

Europe Alive: de onderwijsactiviteit

1. Voorbereiding: *Wetgeving in the Europese Unie*

- 0-4 lessen
- Eigen voorbereidingstijd
- **Bronnen:** Factsheets, suggesties voor opdrachten en meer lezen.

2. Het spel: *Europa aan het werk*

- Een volledige schooldag
- Max. 2 uur praktische voorbereiding
- **Bronnen:** Praktische checklist, demo.

3. Reflectie: *Europa – het werk is gedaan*

- 1 les
- ?
- **Bronnen:** lesplan zoals voorgesteld

Europe Alive en de sociale wetenschappen

Europe Alive is met name relevant voor vakken gerelateerd aan de sociale wetenschappen zoals maatschappijleer, mens & maatschappij en burgerschap.

Als bijlage bij dit handboek vindt u een gedetailleerde beschrijving van hoe de activiteiten in Europe Alive gebaseerd zijn op de doelstellingen en kerninhoud van de kerndoelen en eindtermen.

Europe Alive is een waardevol hulpmiddel in alle onderwijsprogramma's voor jongeren en volwassenen die politieke processen en de EU willen introduceren.

In Europe Alive worden leerlingen actieve deelnemers binnen een **politiek besluitvormingsproces**, waarbij ze moeten navigeren tussen allerlei **belangen** en zowel traditionele als moderne **politieke scheidslijnen**. Ze moeten zich inleven in de dilemma's en verschillende politieke afwegingen op een **geglobaliseerd beleidsterrein**, de **arbeidsmarkt** en de kansen en problemen die samenhangen met de **internationale regulering** daarvan. De wereldwijde **economische ontwikkeling**, de onderlinge verwevenheid van nationale economieën en wat deze grootschalige ontwikkelingen betekenen voor de individuele positie en toekomst van het individu op de arbeidsmarkt, komen uitgebreid aan bod.

Leerlingen zullen zowel **nieuwe kennis** verwerven als **actieve bestaande kennis** over het Europese wetgevingsproces versterken. Kennis- en sociaalwetenschappelijke concepten worden concreet gemaakt door actieve onderhandeling, waarbij ze voortdurend worden getoetst op de **degelijkheid van hun argumenten** door hun tegenstanders en samenwerkingspartners, de andere leerlingen.. Om een winnende strategie te vinden, moeten zij de **bijzondere wisselwerking** tussen economische ontwikkelingen en systemen, politieke wensen, nationale belangen en de EU-instellingen onderzoeken en hun analyses gedurende het hele spel **communiceren** in zowel mondelinge als schriftelijke producten (bv. door het schrijven van briefings en artikelen). Ze moeten **oplossingen ontwikkelen** voor specifieke problemen, die zowel een **actieve houding** vereisen als een **afweging van de verschillende belangen tegen elkaar**, en die van hen verlangen dat ze de argumenten van anderen begrijpen en ertussen bemiddelen.

Vorbereiding: Wetgeving in de EU

Leerlingen halen het meest uit Europa at Work als ze van tevoren een bepaalde hoeveelheid achtergrondkennis over de EU hebben opgedaan.

Onze suggestie om de studenten voor te bereiden is gebaseerd op twee factsheets die zich richten op de EU als een 'compromismachine' voor de lidstaten. Het voorbereidende lessen of opdrachten moet uitleggen en laten zien waarom de EU-landen gekozen hebben voor een verplichte, wettelijke vorm van samenwerking, hoe deze werkt en welke voor- en nadelen deze heeft. Centraal staat de zogenaamde gewone wetgevingsprocedure die met het Verdrag van Lissabon van 2009 is ingesteld. De studenten maken kennis met de belangrijkste beginselen van de gemeenschappelijke wetgeving op een manier die hen een overzicht en de kansen geeft om gebruik te maken van hun rechten als burgers van een EU-land.

De studenten kunnen de twee informatiebladen lezen en ermee werken voordat ze aan de slag gaan in Europa at Work - in het optimale geval worden ze besproken in de klas. Beide teksten zijn gericht op het creëren van een overzicht voor studenten zonder voorkennis over - of grote belangstelling voor - de EU. Hieronder meer suggesties voor hoe met dit materiaal te werken, zodat de studenten voorbereid zijn op hun rol in het spel en zich het materiaal achteraf beter kunnen herinneren.

De factsheets kunnen op zichzelf staan als individuele voorbereiding voor de studenten, of ze kunnen deel uitmaken van een langer lesprogramma samen met ander lesmateriaal.

Factsheet 1: Wetten maken in de EU

De tekst over de wetgevingsprocedure van de EU verklaart het bijzondere kenmerk van de EU-samenwerking, namelijk dat deze - in tegenstelling tot de meeste internationale vormen van samenwerking - kan leiden tot bindende rechtshandelingen die op een andere manier worden vastgesteld dan wetgeving in democratische staten. De factsheet richt zich op de effectiviteit en democratische legitimiteit van het besluitvormingsproces en de uitvoering. De drie centrale instellingen (de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie) worden gepresenteerd en gepositioneerd in het wetgevingsproces, en de belangrijkste stappen van dat proces worden toegelicht. Het besluitvormingsmechanisme met gekwalificeerde meerderheid en het dialoogproces worden beschreven. De tekst bevat gedetailleerde definities van uitdrukkingen die ofwel belangrijke begrippen zijn waar vaak naar wordt verwezen in een EU-context, ofwel die de studenten zullen helpen de EU-wetgeving in een bredere context te plaatsen.

Factsheet 1 kan op de volgende manieren gebruikt worden:

Vraag leerlingen deze te lezen als huiswerk. Laat ze kijken naar een van de video's uit onderstaande lijst om belangrijke punten nog eens de revue te laten passeren.

Bespreek hoe de drie instituten zijn betrokken bij het wetgevingsproces en loop het proces door van concept tot bindende tekst.

Laat leerlingen bijvoorbeeld, aan de hand van het figuur, beschrijven hoe een bepaalde wet tot stand is gekomen.

De volgende onderwerpen zijn belangrijk om te bespreken in de klas. Waarom een lidstaat een EU-wet accepteert.

Het suprematiebeginsel: het Hof van Justitie van de EU en de middelen van de Commissie om toezicht te houden op de lidstaten zijn belangrijke voorbeelden van de manier waarop de EU-wetgeving effectief wordt.

Wat is democratische legitimiteit in het algemeen en in de specifieke EU-context?

De belangrijkste aspecten van richtlijnen versus verordeningen?

Zie voor meer lezen of doen onderstaande links.

Bronnen:

De officiële website van de Europese Unie: https://europa.eu/european-union/index_nl

Europa in Gewone Taal: <https://europaingewonetaal.nl>, met video over de geschiedenis van de Europese Unie op:

Video over het ontstaan van de Europese Unie van de Volkskrant: <https://www.youtube.com/watch?v=kT2ml-wOgcQ>

Meer informatie over de verschillende aspecten en onderdelen van de Europese Unie is te vinden op: <https://www.europa-nu.nl>

Factsheet 2: Vrij verkeer van werknemers

De tekst beschrijft een van de grondbeginselen van de EU. Het vrije verkeer van werknemers is enerzijds een belangrijke vrijheid waar miljoenen mensen gebruik van maken en anderzijds levert het een bijdrage aan de interne markt en de economie van de EU.

Tegelijkertijd levert het beginsel van vrij verkeer een flink aantal belangenconflicten op als het gaat over immigratie en emigratie, concurrentie om banen en verschillende vormen van discriminatie. Uitdrukkingen als "sociale dumping" en "gelukszoekers" die vaak in het politieke debat worden gebruikt, worden in dit factsheet geïntroduceerd en toegelicht.

Als eerste wordt in de tekst ingegaan op de rechten die werknemers hebben. Als tweede wordt aangegeven op welke gebieden de regels van toepassing zijn. Als derde worden de rechten over gelijke behandeling besproken. Deze kunnen voorkomen bij het Hof van Justitie van de Europese Unie die hier beslissingen over maakt.

Factsheet 2 kan op de volgende manieren gebruikt worden:

De volgende onderwerpen lenen zich goed voor discussie:

De noodzaak van deze wetgeving.

Welke redenen (economisch, professioneel, immigratiepolitiek, enz.) kunnen er zijn om werknemers andere rechten toe te kennen dan bijvoorbeeld gepensioneerden?

Het is nuttig om vast te stellen dat deze rechten in het bijzonder betrekking hebben op gelijke behandeling met/en bescherming tegen discriminatie ten opzichte van de burgers van het gastland - en niet op materiële rechten - wat zijn dit en wat is het verschil?

Het recht om zich na 5 jaar te vestigen betekent niet dat je het staatsburgerschap in het gastland krijgt - wat betekent dit?

Een andere benadering is om leerlingen te vragen een lijst op te stellen van anderen die naast de migrerende werknemers ook een belang hebben bij deze wetgeving.

Bijvoorbeeld werknemers en consumenten van het gastland, autoriteiten die de immigratie/emigratie moeten beheren, landen/gebieden waaruit veel mensen emigreren, vakbonden, werkgevers...

Bespreek welke belangen elk van deze categorieën heeft.

Je kunt werken met een of meer van de volgende leerling opdrachten in de klas. De taken zijn beschikbaar als bijlage bij de docentenhandleiding. De eerste drie kunnen in de klas worden besproken of als individuele huiswerk worden opgegeven. De laatste is een schriftelijke opdracht.

Vind een baan in Europa. Het doel van deze opdracht (10 minuten), is om leerlingen een concreet beeld te geven van de manier waarop ze de hun kansen op een baan in de EU/EER-zone kunnen onderzoeken. Dit gaat via de site van het gemeenschappelijke agentschap op dit gebied, Eures, dat burgers en bedrijven helpt om hun rechten optimaal te benutten.

Verblijf als werknemer in andere EU-landen. Het doel van deze opdracht is het onderzoeken van de verblijfsrechten van werknemers via de site 'Uw Europa'.

Hebben werknemers recht op kinderbijslag? Deze opdracht onderstreept het feit dat de rechten van werknemers in de EU puur bedoeld zijn om hen op gelijke voet te stellen met hun collega's in het gastland, en in de eerste plaats voortvloeien uit het beginsel van non-discriminatie.

Economie. De opdracht begeleidt leerlingen bij het vinden van feiten over de kosten en baten van vrij verkeer.

Grenzen aan bewegingsvrijheid. De regels inzake het vrije verkeer van werknemers zijn de laatste jaren steeds meer onderwerp van discussie geweest bij de politieke partijen in Nederland. Deze opdracht betreft het vergelijken en verklaren van de visie van diverse partijen op het probleem.

Bronnen:

1. Diverse partijen maken zich zorgen over arbeidsmigratie vanuit Oost-Europa: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/christenunie-wil-minder-arbeidsmigranten-uit-oost-europa/>
<https://www.elsevierweekblad.nl/nederland/achtergrond/2019/02/arbeidsmigratie-polen-gevolgen-674348/>
2. Artikel over sociale dumping: <https://www.volkskrant.nl/economie/europees-detacheringskampioen-polen-baalt-flink-van-nieuwe-eu-richtlijn~b8d007fd/>
3. Winnaars en verliezers van vrij verkeer van werknemers, een enquête: <https://esb.nu/esb/20033101/winnaars-en-verliezers-van-vrij-verkeer-van-werknemers>
4. Mag je je uitkering meenemen? <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/03/29/eu-lidstaten-blokkeren-nieuwe-regelgeving-meenemen-ww-a3955091>